

KORSETS OFFER – JESUS SOM YPPERSTEPREST

”Offer-aspektet” ved Jesu kors viser seg i tre sider (Jesu blod, Jesu offer og Jesus som yppersteprest). Prestene i det gamle Israel ofret daglig dyr som soning for folket synder. Ypperstepresten hadde en særskilt rolle i dette. Det er vanskelig å forstå dybdene i den kristne tro uten å kjenne til en del av offerpraksisen i GT.

På Golgata møter vi Jesus som ypperstepresten som bærer frem offeret for Gud. Samtidig møter vi han som offerlammet som gir sitt liv for menneskets synder.

Heb 7:26-27 For en slik yppersteprest var det vi måtte ha – hellig, uskyldig, ren, skilt fra syndere og opphøyet over himlene, en som ikke daglig trenger til, lik yppersteprestene, å bære fram offer, først for sine egne synder og deretter for folkets. For det gjorde han én gang for alle da han ofret seg selv.

1) YPPERSTEPRESTEN I GT

Familie og stamme

Aron var den første yppersteprest i Israel. Gud bestemte at alle som skulle ha dette vervet skulle være av Arons etterkommere (yppersteprest etter Arons vis) og slik skulle de også være av Levi stamme (det levittiske prestedømme) jfr. *Hebr 7,11*. Slik var presten valgt av Gud selv. Presten skulle sitte på livstid. De siste århundrene før Jesu fødsel var dette langt på vei glemt og yppersteprester ble utnevnt i ”hytt og pine”. Den jødiske historiker Josefus beskriver historiens siste yppersteprest, Fannas (innsatt og avsatt i år 70 e.Kr.) slik:

”Han var ikke av yppersteprestlig slekt, han var ukyndig og visste knapt hva yppersteprestembetet innebar”

Oppgaver

Ypperstepresten hadde tilsyn med alt som skjedde i tabernaklet/templet. Han ledet rettsforhandlinger, avgjorde rett og galt, formidlet Herrens vilje m.m. Hans liv og tjeneste hadde en spesiell betydning for hele folket. (Anbefales å lese artikkelen om Ypperstepresten i Illustrert Bibelleksikon).

På den store soningsdagen (*3. Mos 16*) var det ypperstepresten som sto for offeret og bar blodet fra offerdyret inn i det aller helligste. Slik gjorde han tjeneste for folket ”inne i helligdommen”. Han representerte folket ovenfor Gud inne i helligdommen og representerte Gud ovenfor folket når han kom ut og lyste Herrens velsignelse over folket.

Ypperstepresten hadde to hovedoppgaver - 1) ofringen 2) lære folket Guds vilje

2. Mos 37,9 3. Mos 16 1. Krøn 28,11 Hebr. 9,5

Klær

Klærne var helt spesielle og lærer oss en hel del om Gud. Se hele 2. Mos kap 28

Krav og kvalifikasjoner

Det var mange krav som ble stilt til ypperstepresten både med tanke på ekteskap, hverdagsliv m.m. Men det viktigste kravet var at han var et menneske, d.v.s. at han var en av folket og visste hva det var å leve et vanlig hverdagsliv. Bare slik kunne han representere de andre fremfor Gud.

2) JESUS SINE KVALIFIKASJONER SOM YPPERSTPREST

Menneske

Dersom Jesu gjerning på korset skulle bli godkjent av Gud krevde det at offerhandlingen ble utført av en som visste 100 % hva det var å leve et liv som et vanlig menneske. Siden Jesus var sant menneske oppfylte han denne kvalifikasjonen og kunne dermed være "offerbæreren" (=ypperstepresten).

Heb 2:17 Derfor måtte han i alle ting bli sine brødre lik, for at han kunne bli en miskunnelig og trofast yppersteprest for Gud til å sone folkets synder.

Heb 4:15 Heb 7:26 - 27

Utvalgt av Gud

Jesus ble utvalgt av Gud til å utføre offerhandlingen på korset på samme måte som ypperstepresten i GT gjennom familie var valgt av Gud.

Heb 5:4-6 Og ingen tiltar seg selv denne ære, men han blir kalt av Gud, likesom Aron.

Slik gav heller ikke Kristus seg selv den ære å bli yppersteprest, men han som sa til ham: Du er min Sønn, jeg har født deg i dag. Likeså sier han også på et annet sted: Du er prest til evig tid etter Melkisedeks vis (Jfr. Salme 110)

3) JESUS SOM YPPERSTPREST PÅ KORSET

Langfredag - den store soningsdagen (jfr. 3. Mos 16)

Denne dagen ble det gjort soning for all synd til alle tider og den gamle tids soningsdag var bare et blekt forbilde på det som skjedde på korset langfredag.

Heb 9:12: Ikke med blod av bukker og kalver, men med sitt eget blod gikk han inn i helligdommen én gang for alle, og fant en evig forløsning.

1. Kor 5,7

Nådestolen / forsoningsstedet

"Nådestolen" (også oversatt til norsk med "forsoningsstedet") er et svært viktig begrep for å forstå noe av korsets "mysterium". Nådestolen var lokket på paktens ark som sto i det aller helligste i tabernaklet/templet. Det var helt konkret Guds tronstol og spesielle åpenbaringssted i Israel. Den var Guds trone på jorden.

2M 25:22 Og jeg vil komme sammen med deg der. Fra nådestolen mellom begge kjerubene som er på vitnesbyrdets ark, der vil jeg tale med deg om alt det jeg vil pålegge deg å si til Israels barn.

2. Mos 29,42 2. Mos 30,6 og v 36 4. Mos 7,89

Under nådestolen lå de ti bud, Guds krav som skulle oppfylles for at folket skulle få leve. De lå der som en stadig påminnelse til folket om deres synder og nederlag. På den store soningsdagen gikk ypperstepresten inn i det aller helligste med blod fra offerbukken/lammet og strøk blod på nådestolen. Slik tok blodet bort de brudd som var gjort på Guds bud og folket ble forsonet med Gud. Dette skjedde hvert år og slik ble Guds hellig tronstol stedet hvor folket fant nåde (=nådestol) og fikk forsoning (=forsoningsstedet).

Mens Jesus henger fastspikret på korset går han som yppersteprest inn i det aller helligste med offerblodet (sitt eget blod). Dette er "den andre side av korset", den siden menneskene ikke kunne se med sitt blotte øye. Det betyr at Jesus gikk inn til sentrum av himmelen, frem for Guds tronstol med offeret. Gud godtok dette offeret (derfor kunne Jesus si "Det er fullbrakt" og derfor kunne Jesus stå opp fra de døde).

Rom 3:25-26 Ham stilte Gud til skue i hans blod som en nådestol (forsoningssted) ved troen, for å vise sin rettferdighet, fordi han i sin langmodighet hadde båret over med de synder som før var gjort. Ved dette ville Gud vise sin rettferdighet i den tid som nå er, så han kunne være rettferdig og rettferdiggjøre den som har troen på Jesus.

Dette betyr at Guds tronstol hvor alle en dag skal få sin endelige dom (Åp 20,11) er blitt min nådestol = stedet hvor jeg finner nåde = stedet hvor jeg er blitt forsonet med Gud ved tro.

2Kor 5:19: Det var Gud som i Kristus forlikte verden med seg selv, så han ikke tilregner dem deres overtredelser og la ned i oss ordet om forlikelsen.

4) JESUS SOM YPPERSTEPREST ETTER MELKISEDEKS VIS

I *Salme 110* møter vi uttrykket "prest til evig tid etter Melkisedeks vis", jfr. også med Hebreerbrevet.

Heb 6:20: ..der Jesus gikk inn som forløper for oss, han som ble yppersteprest til evig tid etter Melkisedeks vis.

Melkisedek var en person som var både prest og konge i byen Salem på Abraham sin tid. Han er den eneste i GT som forener presten og kongens funksjon i en person. Han velsignet Abraham som til gjengjeld ga han tiende av all sin eiendom. Dette viser oss at Melkisedek var "større" (=har en viktigere rolle/posisjon) enn Abraham (jødenes stamfar og alle troendes far). Dermed er han også større enn Aron og hans etterkommere (prestene i Israel).

Jesus er yppersteprest etter Melkisedeks vis (ikke etter Arons vis) sier Bibelen. Det betyr at Jesu prestegjerning er evig mye større enn det Aron og hans etterfølgere gjorde. De ofret hver dag og hvert år, Jesu ofret en gang et offer som er evig. Dette viser oss at prestedømmet og offerordningene i GT er satt til side, det er innført et nytt prestedømme, det er en ny yppersteprest vi skal forholde oss til. Det betyr også at lovens krav er innfridd og at frelsen skjer ved tro og ikke ved gjerninger.

Hebr 7,11 Hebr. 8, 8-9 Hebr 7, 11 – 17 1M 14:18: Heb 7:3 Hebr 7, 4-11

5) JESUS SOM YPPERSTEPREST I DAG

Jesu oppgave som yppersteprest sluttet ikke på korset, den fortsetter i himmelen frem til han en dag kommer tilbake.

Heb 8:1 Men en hovedsak ved det vi her taler om, er dette: Vi har en slik yppersteprest som satte seg ved høyre side av Majestetens trone i himlene,

Det er en hovedsak i den kristne tro at Jesus gjør tjeneste i "den himmelske helligdom" som yppersteprest. Dette kan sammenlignes med ypperstepresten i GT som gikk inn i helligdommen på soningdagen (= Jesu himmelfart), gjorde det han skulle der inne (=Jesu gjerning i himmelen nå) før ha til slutt kom ut og velsignet folket (=Jesu gjenkomst).

Vi understreker her særlig to ting er viktig ved dette:

Jesus gjør sitt offer gjeldende for Gud

Ved at Jesus sitter ved Guds høyre hånd ser Gud hele tiden Jesu offer for vår synd. Han åpenbares for Guds åsyn for vår skyld, noe som betyr i praksis at Gud ikke ser vår synd fordi han ser på Jesus og Jesu offer. Slik er vi "skjult i Kristus for Gud" som det blir sagt.

Hebr 9,24 For Kristus gikk ikke inn i en helligdom som er gjort av menneskehånd og bare er et bilde av den sanne helligdommen. Han gikk inn i selve himmelen, og nå trer han fram for Guds ansikt for vår skyld.

1Joh 2:1-2

Jesus ber for oss

Jesus ber for oss hvert eneste sekund i himmelen akkurat nå. Det har en enorm betydning for vår hverdag som kristne, langt mer enn vi kan forstå.

Heb 7:25 Derfor kan han også fullkomment frelse dem som kommer til Gud ved ham, da han alltid lever til å gå i forbønn for dem.